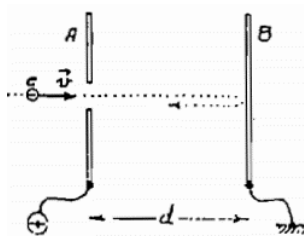

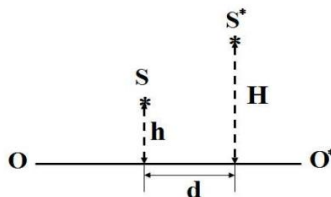
PRIRODNO – MATEMATIČKI FAKULTET
DRUŠTVO MATEMATIČARA I FIZIČARA CRNE GORE
OLIMPIJADA ZNANJA 2026

takmičenje iz FIZIKE
za IX razred osnovne škole

1. Između paralelnih ploča A i B vlada homogeno električno polje. Razmak između ploča je $d = 0.2$ m. Mlaz elektrona ulijeće brzinom $v = 3 \cdot 10^7$ m/s kroz otvor na ploči A u prostor između ploča. Ploča B je uzemljena, tj. njen potencijal je jednak nuli.
- a) Na kolikom najnižem potencijalu treba da bude ploča A da bi ovo električno polje bilo "neprobojno" za elektrone (tj. da bi se elektron vratio nazad kad stigne do ploče B)?
- b) Koliko je ukupno vrijeme kretanja elektrona kroz ovo električno polje (od trenutka kad prođe kroz tačku A do trenutka kad se vrati u istu tačku)? Naelektrisanje elektrona je $e = -1.6 \cdot 10^{-19}$ C, a masa $m_e = 9.1 \cdot 10^{-31}$ kg.

2. Na kraju izvora elektromotorne sile čiji je unutrašnji otpor nepoznat, priključen je otpornik otpora $R = 2 \Omega$. Pritom, kroz izvor protiče struja jačine I . Ako se redno sa ovim otpornikom priključi otpornik nepoznatog otpora R_x onda jačine struje kroz izvor iznosi $3I/4$. Ako se otpornik R_x veže paralelno sa datim otpornikom jačina struje kroz izvor iznosi $6I/5$. Odrediti vrijednost nepoznatog otpora R_x .
3. Na slici su prikazani redom glavna optička osa sočiva OO^* , svjetlosni izvor S i njegov lik S^* . Svjetlosni izvor se nalazi na visini $h = 5$ cm, a njegov lik na visini $H = 15$ cm od optičke ose. Horizontalno rastojanje između njih je $d = 10$ cm. Gdje se nalazi sočivo i kolika je njegova žižna daljina?

4. Tanki provodni prsten, poluprečnika $r_0 = 20$ cm i otpornosti $R = 20 \Omega$, postavljen je u homogenom magnetnom polju indukcije $B = 10$ mT. Linije magnetnog polja su normalne na ravan u kojoj leži prsten. U određenom trenutku poluprečnik prstena počne da se mijenja sa vremenom po zakonu $r(t) = r_0 + \alpha t$, gdje je $\alpha = 10$ cm/s. Odrediti jačinu struje koja protiče kroz prsten u trenutku $t = 4$ s. Otpor prstena se ne mijenja tokom vremena.